

Ime in priimek: MITJA ŠEVERKAR razred: 2.A

Točk: 38 / 44 86 %

ocena: 4

Datum: 27. 5. 2024

2. letnik

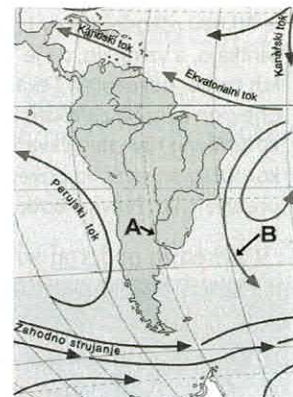
Čas pisanja 44 minut

TEST - JUŽNA IN SEVERNA AMERIKA

Pazi na velike začetnice!

1. Dopolni besedilo, tako da uporabiš obe karti.

Reka, ki je na desni karti označena s črko A, se imenuje Brazila. Morski tok, ki je označen s črko B povzroča nastanek vlažnih/suhih (izberi) podnebij. Pokrajinska enota, na levi karti označena s črko 3 se imenuje Brazilska višavje in je nastala v (doba) paleozoiku. Pokrajina, ki je na levi karti označena s št 1. je »zlata jama« Argentina, imenujemo pa jo Pampe. V pokrajini št. 4, je zaradi vpliva morskega toka kmetijstvo prilagojeno tako, da so naredili umetne oaze, katerih značilnost je namakalni sistem.

2. Obkroži pravilni odgovor za vsako trditev.

- a) V Južni regiji Brazilije imajo velike plantaže, kjer gojijo sladkorni trst.
- b) Gospodarstvo Gvajane, Fr Gvajane in Surinama temelji na boksitu in tropskih kulturah.
- c) Ob prihodu Špancev na visoke andske planote tam ni bilo še nobenega mesta.
- d) JV regija Brazilije je znana tudi po kavi in citrusih.
- e) Izguba obale v solitni vojni Bolivije ni resno prizadela, saj je šlo pretežno za puščavsko pokrajino, ki nima večje ekonomske vrednosti.

DA NE
DA NE
DA NE
DA NE
DA NE

3. Napiši tri razloge, zakaj so ravno favele dober pokazatelj razslojenosti brazilske družbe.

Ker se vidi, kako tam nimajo zdravstva, slabe higienske razmere, nizke plače (v primerjavi z bojatejšimi) in je polno kriminala, kartelov ter drog.

4. Katera dejavnost je v največji meri kriva za krčenje amazonskega gozda. Zakaj lahko rečemo, da del krivde tudi evropske in severnoameriške?

Dejavnost: živiloreja

Pojasnilo: Ker tudi Evropejci in Američani uvažamo meso iz tistih predelov.

5. Napiši tri informacije o družbeno-geografskih posebnostih, ki bi jih predstavil sopotnikom, če bi šel na potovanje v pokrajinsko enoto Sierra v Peru ali Bolivijo.

Imajo smešen železniški sistem, zasnovan za vzpone. Tam živijo domorodci. Ti se zelo tradicionalni. Področje je gorato.

6. Pojasni dva razloga, zakaj se kokainski mafiji v Kolumbiji oblast ne more upreti.

Ker mafija ima denar. Poleg tega pomaga lokalnemu prebivalstvu bolj kot država.

7. Preberi spodnje besedilo in odgovori na spodnja vprašanja.

Pot do odškodnine za črpanje nafte bo trnova

Ekvadorsko ustavno sodišče je potrdilo drugostopenjsko sodbo proti naftnemu podjetju Chevron, zaradi česar mora podjetje prizadetim tožnikom plačati 9,5 milijarde ameriških dolarjev odškodnine. Škoda je bila povzročena med črpanjem nafte v letih 1964–1990 na vzhodu Ekvadorja... »Boj amazonskih ljudstev je obrodil sadove,« je na Twitterju zapisal odvetnik tožnikov Pablo Fajardo in dodal, da je 30.000 oškodovancev iz provinc Sucumbios in Orellana po 25 letih »zmagalo«. Da je bila škoda povzročena, v podjetju Chevron ne zanikajo, a vztrajajo, da je Texaco skladno z dogovorom z ekvadorskimi oblastmi poskrbel za sanacijo okolja. Za okolisko degradacijo je, kot trdijo, odgovoren Texacov ekvadorski partner, naftno podjetje Petroecuador. Sodbo ekvadorskega ustavnega sodišča so v podjetju Chevron označili za konsistentno s predhodnimi »krivicami, prevarami in korupcijo, ki so jim bili podvrženi v Ekvadorju«. Dodali so, da koruptivno ravnanje Ekvadorja potrjujejo izgubljene tožbe proti Chevronu, ki so jih tožniki vložili v, denimo, ZDA, Argentini in Braziliji. S korupcijo so vzročno povezane tudi velika družbena neenakost ter revščina in socialna odrinjenost, ki pesti predvsem indijansko prebivalstvo. Pravico bodo, kot so sporočili, še naprej iskali na mednarodnih sodiščih.

(Dostopno na: <https://www.delo.si/novice/svet/pot-do-odškodnine-za-crpanje-nafte-bo-trnova-70360.html>, citirano 20.5.2024)

V besedilu podčrtaj tri tipične probleme držav Latinske Amerike, ki jasno kažejo na neokolonializem.
O kateri pokrajinski enoti Andsko-Indijanske regije je govor (označi)?

Costa Sierra Selvas

8. Imenuj pokrajinske enote označene s števkami

- 1 Skalna goravje
- 2 Osrednje nižavje
- 4 Labrador

9. Napiši, kakšna je pglavitna razlika v usmeritvi kmetijstva med enotama 1 in 2, ter kaj je razlog za to?

V enoti 2 se pridelujejo predvsem koruzo.
~~Poleg tega~~ V enoti 1 je predvsem pašna živinoreja, ki je ekstenzivna oblika kmetijstva, za razliko od intenzivne na področju 2. Razlog za to je, da na 1 težko kaj raste, predvsem zaradi slabše rodovitne prsti in razgibanega terena.

10. Prebivalce nekaterih pokrajin ZDA pozimi pogosto pričaka tako jutro, kot ga prikazuje slika. Označi na karti, v katerem delu ZDA se to zgodi in s pomočjo karte napiši, zakaj prav tam.

Ker se stikata toplel in hladni zrak

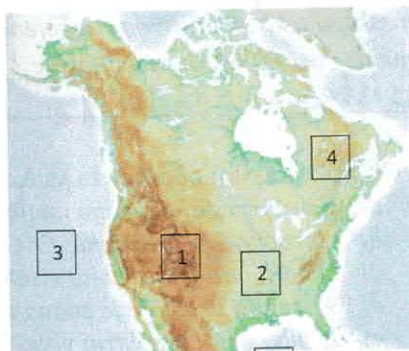
iz S in J. z posledice

11. Imenuj eno vremensko ujmo, katere nastanek bi jo lahko pojasnili s pomočjo desne karte.

Hurikan Torbalo

12. Slika proces vključevanja v ameriško družbo. Napiši tri dokaze za to, da je bil proces uspešen.

Američani ponosno razkazujejo svoje narodne simbole (orel, zastava, himna). Hkrati imajo Američani svojo mentaliteto (Amerika najboljša). Poleg vsega pa imajo še svoj način življenja (McDonald's, Disney, Burger King). To vse so prevzeli tudi tujci, kar je privedlo do enotnosti ameriškega naroda.

13. Slika prikazuje pomemben citat iz ameriške ustave. Napiši dva dokaza, da tega v praksi niso vedno spoštovali in predlagaj dva načina, kako bi lahko učinke diskriminacije zmanjšali. (2)

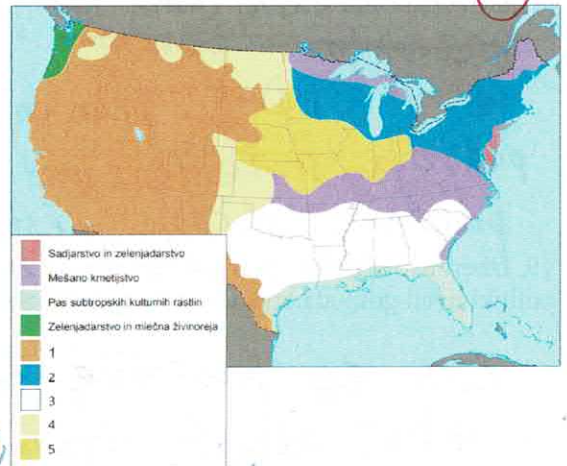
Znaka diskriminacije: segregacija - črni in beli (Bronx - Manhattan), süženjstvo - črni süženji na bombažnih poljih - praktično brez pravic
Predloga: Polepsamo ali ukinemo ~~gete~~ ponudimo možnost blanja indijancem domorodcem.

14. Na črto pred vsako trditev napiši številko kmetijskega območja ZDA, ki ustreza opisu. (2)

3 Nastalo je zaradi süženjske preteklosti in potreb tekstilne industrije.

4 Kmetijsko območje, kjer so poljedelske farme največje in je izjemno mehanizirano.

5 Območje imenujemo koruzni pas.

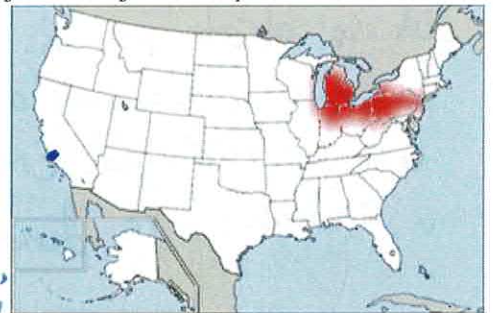
14. Katera izmed »revolucionarnih« spremembe, ki so vpeljali v kmetijstvo ZDA tekom 20. stoletja, se ti zdi najbolj zanimiva in zakaj? (2)

~~Vredba~~ Vredba genetsko spremenjenih organizmov se mi zdi najbolj zanimiva, saj vključuje ogromno znanosti, ki je bila potrebna, zato, da so ustvarile rastline, ki so mного bolj odporne na okolje in eksterne vplive.

15. S pomočjo karte odgovori na vprašanja o industriji ZDA.

Najstarejše industrijsko območje je obarvano rdeče. Navedi tri razloge, da se je industrija razvila prav tam. (2)

Ogromno izobraženega kadra so imeli tam, ogromno priseljencev, ki so bili pripravljeni delati tudi za nižje plače (kar se je kasneje spremenilo) in ogromno rud/surovin, ki se nahajajo tam.

Po letu 1970 so se v ZDA pospešeno razvijale tudi panoge HI-TECH industrije. V karto vriši območje, kjer se je razvila sodobna industrija in ga poimenuj? Naštej dve panogi sodobne industrija v tem območju. (2)

Ime: Silicijeva dolina

Panogi: Vesoljska

Elektrotehniška
Elektronska

16. Spodnje pojme smiselno poveži z ZDA. (3)

- megalopolis Dve ali več mest, ki se združita v celoto (ena večje mesto), ki je v tem mestu praktično ni več mogoče razbrati meje med prejšnjimi mesti.
- township področje 36 sekcij, katere so prodajali kot nedeljive celote
- agribusiness Kmetje so se povezali s podjetji, ki zanje skrbijo, oni pa jim (podjetjem) prodajajo izdelke. Hkrati kmetje kupujejo semena od agribusinessov

17. V ustreznih vrsticah preglednice napiši DA, če trditev velja za mesta v ZDA.

(2)

Izmed trgovin v središču mesta prevladujejo specializirane trgovine višjega cenovnega ranga.	DA
Revnejši sloji živijo v notranjem delu mesta.	DA
Na obrobju mesta so geta.	NE
Večina stare industrije je bila zgoščena notranjem delu mesta, imenovanem CBD.	NE
Za slume oz nekdanja geta je značilna rasna segregacija.	DA

18. Izberi eno dejavnost, ki se je poleg stanovanjske in trgovske funkcije razvila v suburbani coni in pojasni, zakaj se je razvila prav tam. Razvoj (novih tehnologij) - tehnološki parki (2)

~~Razvoj (novih tehnologij)~~. Tam se je razvila predvsem, zato ker je v CBD-ju primanjkovalo prostora, vse visokotehnološka podjetja si želijo imeti svoje ~~parke~~ tehnološke parke, zato edino preostane obrobje mesta.

19. Izberi dve izmed zgodovinskih razvojnih značilnosti ZDA, ki je Američanom pomagala postati velesila v svetovni politiki in/ali gospodarstvu ter utemelji svoj izbor! (2)

ZDA so preskočile fevdalizem, kar jim je omogočilo mnogo boljše delitev ozemlja (townshipi in sekcija). Ta delitev je mnogo manj kaotična kot v Evropi in jim je omogočila osredotočanje na tržno kmetijstvo, kar je povečalo gospodarski uspeh.

ZDA so hkrati po 2. sv. vojni pomagale pri obnavljanju Evrope, kar jim je omogočilo tesno sodelovanje, gospodarsko in kasneje tudi politično (NATO) nadvlado. Evropa je namreč v zameno za denar morala kupovati ameriške izdelke.